13. Jaar, Nr. 151. -- 'sHERTOGENBOSCH. -- Donderdag, 23 December, 1841.

NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT, Horatius.

ABONNEMENTS-PRIJS. Voor de Stad, f 12. Franco per post, » 14.

(Verschijnende driemalen ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag)

ADVERTENTIEN. 10 cent de regel behalve 35 cent. zegel

NEDERLAND.

— ROTTERDAM, 18. Dec. Gisteren avond is in de Maatschappij: *Verscheidenheid en Overeenstemming*, ten aanhoore van eene aanzienlijke vergadering, door den Heer G. de Meyer, eene gedachtenisrede gehouden aan nu wijlen den vereeuwigden dichter A. van der Hoop Junior. Het frontespies der zaal prijkte met het naamcijfer van den overledene, waarboven eene ster zeer eigenaardig was aangebragt, als zinnebeeld der onvergankelijkheid van zijne werken, en zoowel de katheder, waar hij zoo menigmaal ten genoege van een ieder optrad, als de ledige voorzitterstoel, welke hij in de laatste jaren tot een waar sieraad verstrekte als President der Maatschappij, waren met rouwfloers omhangen.

Na eene gepaste inleiding beschouwde de redenaar den waardigen overledene als geoefend taalkenner, ook in de doode talen, als gelukkig navolger van vreemde meesterstukken in proza en poëzy, maar voornamelijk als Dichter, die ook voor het nationale tooneel in vele opzigten arbeidde en nuttig was, en over wiens gemis teregt eene hem beminnende gade met zeven kinderen treuren, terwijl de letterwereld in het algemeen en de Maatschappij V. en O. in het bijzonder zijn vroegtijdig afsterven (hij bereikte slechts 39 jaren) nog zeer lang diep gevoelen zullen.

Na deze doorwrochte redevoering, welke met stilte en belangstelling aangehoord werd, den diepsten indruk te weeg bragt, en welke bijaldien de Redenaar gehoor geeft aan de veelvuldige hem daartoe gedane aanzoeken, spoedig in druk zal verschijnen, traden de Heeren Boddaert en Cornelder op, de eerste voordragende het onlangs in het licht verschenen dichtstuk *Weemoedstoonen*, en de tweede eenige minbekende dichtstukjes, gevonden in de nalatenschap van den nuontslapene. De hulde, hem dus toegebragt, was indrukwekkend en zal bij menigeen, welke bij de plegtigheid tegenwoordig was, eene aangename, doch tevens weemoedige herinnering, achterlaten.

— Volgens den dezer dagen uitgekomen Studenten Almanak voor het jaar 1842 blijkt, dat in de rol der Leidsche Akademie thans 637 Studenten zijn ingeschreven, van welke 506 werkelijk zich aan die Hoogeschool bevinden, als 81 in de Godgeleerdheid, 226 in de Regten, 158 in de Geneeskunde, 9 in de Wis- en Natuurkunde en 32 in de Letteren; de overige 131 studeren aan de verschillende Athenæa, namelijk 25 in de Godgeleerdheid, 51 in de Regten 42 in Geneeskunde, 1 in de Wis- en Natuurkunde en 12 in de Letteren. Het getal der ingeschrevenen in het vorig jaar beliep 670.

— Wij zijn onderrigt, dat onze uitmuntende Nederlandsche tenorzanger, de Heer Vrugt, heden Donderdag in den Italiaanschen schouwburg te Amsterdam als Almaviva in de opera *Barbiere di Seviglia*, van Rossini, zal optreden en mede het bekende schoone duo voor twee tenors met den Heer Delvivo in costuum zal voordragen. Deze tijding zal voor onze kunstminnaars voorzeker aangenaam zijn. Bijaldien deze eerste proeve gelukt, waaraan wij niet twijfelen, dan hebben wij gewis eene reeks der schoonste opera-voorstellingen te wachten.

— Wij vernemen met genoegen, dat de beroemde dierentemmer Carter, welke in alle hoofdsteden van Europa zoo druk bezochte voorstellingen heeft gegeven, eerstdaags in de hoofdstad aankomen en eene reeks van voorstellingen in het lokaal van den Franschen Schouwburg geven zal.

[Na het schrijven van bovenstaande regels vernemen wij, dat de Heer Carter met zijne schoone menagerie werkelijk reeds buiten de Utrechtsche Poort aan de Berebijt is aangekomen, doch dat hem door het stadsbestuur, hetwelk meerdere zorg dan in eenige andere Europesche stad, voor de veiligheid van zijne geadministreerden schijnt te hebben, de toegang tot de stad is ontzegd.

—Bij Z. M. Besluit van den 15. dezer zijn benoemd in het Provinciaal Geregtshof van Limburg: tot President Mr. J. J. Batta; tot vice presid Mr. F. B. H. Syben; tot raadsheeren: Mr. J. B. P. Haenen, Jhr. Mr. A. C. H. Michiels van Verduynen, Mr. A. A. van der Vrecken, Mr. W. A. Vrythoff, Mr. C. M. Wintgens, Jhr. Mr. P. G. C. von Geusau, Mr. H. J. Mockel; tot procgener., Jhr. Mr. H. E. van Panhuys; tot adv.-gener., Mr. M. P. H. Strens, tot griffier, J. H. Ziegler; tot subst.-griff., Mr. B. Donker Curtius.

In de arrondiss.-regtbank te Maastricht: tot president, Mr. H. H. Gerardts; tot leden: Mr. J. H. Jesse, Mr. K. Poswick, Mr. A. J. C. van Bynkershoek van der Koog, Mr. L. H. A. P. Steenstra Toussaint, Mr. P. E. Gulikers; tot regter plaatsverv.: Mr. M. T. Micheels, Mr. P. Schous; tot officier Mr. R. J. E. Capitaine; tot subst. offic. Mr. E. J. H. Borret tot griff., J. G. Hupkens; tot subst. griff., N. J. A Claessens.

In de arondiss.-regtbank te Roermonde; tot President, Mr. J. L. M. Leclercq; tot leden Jhr. Mr. H. F. Michiels van Verduinen, Mr. W. J. de Maes, Mr. J. G. I. L. baron van Oldeneel tot Oldenzeel; tot regter plaatsverv., Mr. A. Thissen; tot officier, Mr. A. Gordon; tot subst. offic. Mr. F. W. K. H. Bloemarts; tot griffier, D. Bauduin; tot subst.-griff., Mr. J. N. Nijst.

Kantongeregten. *Maastricht.* Tot kantonregter, L. Willems; tot griffier, S. K. A. Berhout; tot plaatsverv. H. J. W. van Aken, J. A. van Melsen; P. D. Jessé en G. J. Rouffaer.

Meersen. Tot kantonregter, J. A. P. Ritsen; tot griffier F. J. A. Wilmar; tot plaatsverv. W. F. F. Corten en A. Eijssens.

Heerlen. Tot kantonregter, Mr. O. W. D. Daams; tot griffier, H. J. Ros; tot plaatsverv. M. J. Penersen B. Sijstemans.

Sittard. Tot kantonregter, J. L. C. de Limpens; tot griffier J. W. de la Haye.

Gulpen. Tot kantonregter, J. M. Smeets; tot griffier, J. H. F. Booymans; tot plaatsverv. J. L. Fey en S. J. H. Fack.

Roermonde. Tot kantonregter, Mr. C. E. H. Waegemans; tot griffier, P. H. Schreurs; tot plaats-erv., H. Massen en J. W. Milliard.

Horst. Tot kantonregter, H. J. S. A. Steffens; tot griffier, J. A. L. Haffmans; tot plaatsverv., J. M. Engels en L. J. N. Neujean.

Venlo. tot kantonregter J. T. Keuller; tot griffier, de Gruijter; tot plaatsverv., Mr. P. L. de Lom de Berg en A. W. van Liebergen.

Weert. Tot kantonregter, A. W. Jansens; tot griffier, J. W. Kerckhofs; tot plaatsverv. L. Beerenbroek en L. Bloemarts.

Gennep. Tot kantonregter, J. H. Goossens; tot griffier, P. H. Armand; tot plaatsverv. B. J. Gilta en T. Harmsen.

— Wij vernemen uit 's Gravenhage, dat het voortreffelijk kunstgewrocht van den Ridder L. Royer, zijnde 's Konings borstbeeld van Marmer, hetwelk thans het Koninklijk paleis aldaar versiert, de bewondering wekt van ieder, die het vergund wordt, hetzelve te beschouwen. Het is te wenschen, dat Z. M. zal kunnen goedvinden, op de eene of andere wijze het kunstminnend publiek in de gelegenheid te stellen, om in deze bewondering te deelen. Zelden is men hier te lande in de gelegenheid, om fraai gebeeldhouwd marmer te zien, en velen kennen van beeldwerk geen anderen indruk, dan die een afgietsel in pleister te weeg brengt. Daarenboven verzekeren kenners, die het meesterstuk van den Heer Royer hebben gezien, dat nooit door eenigen kunstenaar hier te lande het leven en de natuur met zulk eene treffende waarheid en in zulk een edelen stijl door de beeldhouwkunst zijn uitgedrukt. Met genoegen verneemt men derhalve, dat voor den verdienstelijken kunstenaar zich nieuwe gelegenheden opdoen, om zijn uitstekend talent te doen schitteren. Een klein model tot een standbeeld van Rembrandt, door den Heer Royer reeds voor een geruimen tijd vervaardigd, toen te Amsterdam reeds vroeger het ontwerp gevormd was tot oprigting van een standbeeld voor den Vorst der Hollandsche Schilderschool en hetwelk thans in een der vertrekken van het gebouw des genootschaps *Arti et Amicitiae* is ten toon gesteld, wekt reeds de schoonste verwachting voor de verwezenlijking van het thans tot rijpheid gekomen plan. Men verneemt dan ook, dat de beschouwers van dit model niet van hetzelve afgaan, zonder zich tot deelneming aan de oprigting van het standbeeld van Rembrandt te hebben verbonden, en dat het vertrouwen op het kunstalent van den Heer Royer die deelneming hier ter stede aanmerkelijk bevordert.

(*Handelsblad.*)

KERKELIJKE STAAT.

Monseign. de Secretaris van Staat, Kardinaal Lambruschini, wiens veelvuldige en gedurige arbeid een nadeelig gevolg voor Zijner Eminenties gezondheid gehad heeft, is thans ongesteld, en aanvankelijk liet zich zelfs de toekomst zorgelijk aanzien. Nu echter geven de Geneesheeren reeds hoop op een spoedig herstel.

— De Infanten van Spanje leven te Rome zeer stil, en houden zich meer met de beschouwing van al het merkwaardige der Christenhoofdstad, dan met bezoeken en bijeenkomsten der groote wereld bezig.

— De Koning van Napels zal, zegt men, een spoorweg tot op de grenzen van den Kerkelijken Staat laten doorleggen, te weten tot Terracine, met welken aanleg men zal beginnen, zoodra de spoorweg van Napels naar Castellamare zal voltooid zijn. Ook wil men, dat de Grootheriog van Toskane eene ijzerbaan van Livorno naar de Romeinsche grenzen leggen zal, en dit door de zoogenaamde Maremmen.

DUITSCHLAND.

HANNOVER, 9 Dec. Gisteren avond tusschen 8 en 9 uur heeft hier op de openbare straat een moorddadige aanval op een hoogen staats-ambtenaar plaats gehad, die door eenen onbekende met eenen slag van een steen aan het hoofd werd gewond. Er is eene premie van 200 thalers uitgeloofd aan dengene, die den dader weet aan te wijzen.

De » *Hamb. Correspond.*" meldt deswege het volgende:

Het algemeen gesprek van den dag loopt over den in den avond van gisteren op den geheimen kabinetsraad von Lutken gepleegden aanval, waarvan niemand de oorzaak weet te verklaren. De heer v. Lutken bekwam door eenen slag met een' zwaren steen eene diepe wonde aan het hoofd. De duisternis en de eenzaamheid der straat begunstigden de vlugt van den dader. De heer v Lutken werd in het nabijgelegen paleis des konings gebragt, waar de lijfartsen van Z. M. de wond onderzochten en den lijder verbonden. Ieder is ten hoogste verontwaardigd over deze strafwaardige daad, en men wenscht zeer, den uitvoerder dezelve te ontdekken.

— De Graaf van Nassau, die eenige dagen onpasselijk was geweest, is thans weder geheel hersteld, en zal nu den winter stellig te Berlijn blijven doorbrengen.

ENGELAND.

Men verlangt zeer naar eenige nadere en bepaalde opehelderingen, ten aanzien van de zaak der valsche schatkistbiljetten, waaromtrent steeds zeer zonderlinge geruchten in omloop zijn, en bij welke geruchten de namen van een paar aanzienlijke personen op geene zeer eervolle wijze vermeld worden.

— Eene Americaansche Kleurlinge, Mevrouw Elaw heeft reeds tweemalen in de Protestantsche kerk te Manchester gepredikt.

— Uit Dublin meldt men, dat de Koningin Victoria, niet kunnende dulden, dat de Prins van Wallis, haar pas geboren zoon, den Prins Albert haren Gemaal, levenslang in alle staats-acten en gebeden zou worden voorgetrokken, besloten heeft, binnen kort haren Gemaal den titulairen rang van Koning te verleenen, zoodat voortaan Z.K. Hoogheid heeten zou: Zijne Maj. Koning Albert. De geschiedenis van Engeland levert van zoo iets nog geen voorbeeld op; doch, in een ander Rijk is zulks niet vreemd, te weten in Portugal, waar de Broeder van Prins Albert van Engeland, die met de Koningin van Portugal gehuwd is, den titel voert van *Gemaal der Koningin.*

— Wij vernemen van goeder hand (dus leest men in de Dagbladen), dat de Sultan stellig heeft geweigerd den opbouw van eene Protestantsche Kerk te Jeruzalem. Zulks zal eene groote misrekening en teleurstelling zijn voor den Engelschen Bisschop, die daar binnen kort moet aankomen, om in bediening te treden. Men gelooft, dat de Geestelijke zending van Monseign. Alexander zich dus in eene louter diplomatische missie zal oplossen, en het begeerde Bisdom niet tot stand kan komen.

FRANKRIJK.

Monseignr. Frayssinous, Bisschop van Hermopolis, Lid der Fransche Akademie, Commandeur der Orde van den H. Geest, Oud-Pair van Frankrijk, voormalig Minister der Kerkelijke Zaken en van het Openbaar Onderwijs, vroeger Eerste-Aalmoezenier van Koning Karel X., is den 12. dezer maand, te Sint-Geniès [Aveyron], in den ouderdom van 78 jaren, overleden.

— Op dezen oogenblik telt men over de vijfhonderd schilders, die met de beschouwing en het kopiëren der in de Louver-galerij zich bevindende Meesterstukken onledig zijn.

— Een Dagblad der Liberale Oppositie verzekert dat zijne partij noch den heer Sauzet noch den heer de Lamartine tot President der Kamer stemmen, maar trachten zal den heer Odilon Barrot tot die waardigheid te doen bevorderen. Velen gelooven echter, dat de leden der genoemde Partij het over hunne keus nog geenszins eens zijn.

— De heer Thiers wordt door zijne politieke bemoeijingen niet verhinderd in het ijverig voortzetten zijner *Geschiedenis van Napoleon*, voor welke hij onlangs in het archief van het Departement van oorlog gewigtige bescheiden heeft verzameld.

— De pleidooijen voor het Hof der Pairs zijn nu afgeloopen, maar de uitspraak zal denkelijk niet vóór Maandag kunnen geschieden. Men zegt, dat het Hof reeds over het al of niet schuldig zijn van al de aangeklaagden gestemd heeft, en dat dus alleen nog de bepaling der straffen voor de eerstgenoemden overblijft.

Een dier aangeklaagden, Dufour, heeft pogingen aangewend, om een einde aan zijn leven te maken, door al de snuif door te zwelgen, die zijne doos bevatte, maar deze zonderlinge wijze van vergiftiging heeft slechts hevige brakingen ten gevolge gehad. De overspannen staat, in welken hij geraakt was deed eerst vermoeden, dat hij op het punt stond al de nog onbekende medepligtigen aan het complot te ontdekken, doch hij is spoedig weder tot zijne vroegere geheimzinnigheid teruggekeerd.

BELGIE.

De Fransche Brievenmaal blijft telkendage, uithoofde van de slechte wegen, verscheiden uren achter.

— De Generaal van der Meere houdt zich in zijne gevangenschap ijverig bezig met het schrijven van militaire memories over de gebeurtenissen van 1830 en 1831. De Oud-Generaal van der Smissen is zeer onrustig, vooral over zijne geldelijke aangelegenheden, en men wil, dat hem eene revolutie zeer goed zou te stade zijn gekomen, als hij er Luitenant-Generaal of Minister bij had kunnen worden. De Oud-Kapitein Decrehen toont zich zeer bekommerd over zijn lot, te meer daar hij geen fortuin heeft, en dus, gelijk hij zegt, geen 20 duizend franken voor een Advocaat kan besteden, eene som, die, naar hij wil, noodig zal zijn, om zich behoorlijk te laten verdedigen. De Oud-Kolonel Parent is de lastigste van al de gevangen komplottisten; in zijne gedurige aanvallen van woede schrijft hij zonder ophouden brieven aan alle mogelijke Magistraatspersonen, om zich te beklagen over het hem aangedaan wordend ongelijk. De Poolsche Pruis Roczinski kort zich den tijd met het vervaardigen van teekeningen, welke een groot liefhebber te Brussel hem telkens tegen goeden prijs afkoopt. Overigens kneedt hij ook kleine beeldjes van broodkruim, die de aandacht trekken en algemeen toegejuicht worden.

— Den 18. dezer moest de Advocaat Metdepenningen, van Gent, te Brussel voor het Hof van Appel pleiten. Toen hij daarmede bezig was kwam, in de Regtszaal zelve, een Deurwaarder hem dagvaarden, doch werd daarin door een der Leden van het Hof gestoord, die den Deurwaarder de onbetamelijkheid opmerkte, om, op deze plaats, dergelijk eene acte te komen passeren. Toen de Heer Metdepenningen afgepleit had, was de tijd van insinuatie voor dien dag verstreken, en is hij dus onverlet naar Gent weêrgekeerd, zonder gedagvaard te zijn. Men zegt, dat deze Deurwaarders-citatie met de komplotshistorie in verband staat.

— De zaak van het complot schijnt nog niet volledig te zijn onderzocht. Dezer dagen zijn weder nieuwe getuigen gehoord en verscheiden aangeklaagden buiten toegang gesteld.

— Onlangs is de generaal Daine herwaarts geroepen, om, mede ter zake van het complot, te worden gehoord.

— Een krankzinnige, dus schrijft men uit Bergen (Mons), die dezer dagen de paarden van 's Konings rijtuig wilde tegenhouden, om den Vorst een verzoekschrift over te geven, is door de politie gevat en in verzekerde bewaring gesteld.

— De Koning heeft bij Besluit bepaald, aan welk examen voortaan de Legatie-secretarissen vooraf zullen onderworpen wezen, alvorens dien rang in de Diplomatie te kunnen bekleeden; zij zullen voortaan dus behooren te kennen: 1°.) de Geschiedenis in het algemeen, en die der voornaamste Tractaten in het bijzonder. 2°.) De Historie van Belgie. 3°.) De Statistiek en Staats-huishoudkunde. 4°.) De Duitsche of Engelsche taal. 5°.) Het Volkenregt. 6°.) Het Vreemd en Nationaal Staatsregt. 7°.) De grondbeginsels der Burgerlijke wetgeving. 8°.) De diplomatische stijl. 9°.) Het Koophandelstelsel der voornaamste Staten van Europa. 10°.) De voortbrengselen van den Belgischen bodem.

— Door de Politie te Brussel zijn brieven uit een Pruissische Grensstad onderschept, die met het bewust complot in verband schijnen te staan. Vrijdag is zekere Hagenberg, een Pruis van oorsprong, op last der administratie van openbare veiligheid uit België verbannen en naar de Fransche grenzen gevoerd.

— Dingsdag, 14 dezer, zijn te Ostende aangekomen en bij den Eerw. Heere Pastoor Slosse afgestapt Monseigneur Capaccini, benevens den Abt Vizardelli, ambassade-raad en neef van Monseigneur, welke beide Diplomaten ten 10 ure 's avonds van dienzelfden dag aanboord van de stoomboot *Earl of Liverpool* naar Londen zijn vertrokken, vanwaar zij zich, ter regeling der kerkelijke aangelegenheden, naar Portugal op reis zullen begeven.

BOEKBEOORDEELING

PROEVE EENER VERBETERING

VAN

het Apothekerswezen;

Door *B. MEYLINK*, Phil. Nat. Doct.

Onder dezen titel, is, in 1838, te Deventer, bij A. J. van den Sigtenhorst, een Werkje in 't licht verschenen, dat, in de tegenwoordige omstandigheden, eene dubbele belangstelling verdient, nu het Z. M. onzen Geeerbiedigden Koning behaagd heeft, eene Commissie ter herziening van de Geneeskundige Wetten te benoemen. Jaren, immers, zijn er alom gegronde klagten opgegaan over den achteruitgang van den Apothekersstand. Wij zagen dien in andere Landen aangemoedigd, en den beoefenaars daarvan een fatsoenlijk bestaan gewaarborgd; *hier*, integendeel, zagen wij dien kwijnen, ja, zoodanig in verval geraken, dat menigeen genoodzaakt was, iets anders bij de hand te nemen, om zich en zijn gezin het noodige onderhoud te verschaffen! Geen wonder dus, dat de hoogte, waarop deze Wetenschap met al hare verwante takken bij ons staat, zoo

uiterst gering is, en wij hierin bij andere Landen, bijv. bij het naburige Duitschland, verre ten achter staan; geen wonder, dat menig jong mensch, die, met bekwaamheden, lust en ijver paart, van het beoefenen derzelve wordt teruggehouden, bij de beschouwing van het weinige vooruitzigt, dat hem in dezen te wachten staat. Wij hebben ons dus innig over de benoeming der bedoelde Commissie verheugd, en vertrouwen, dat daarin ook de belangen van den Apotheker zullen worden behartigd. Daarom deelen wij dan ook geenszins de gevoelens van den briefschrijver uit Leyden, geplaatst in het Handelsblad van den 9. dezer, die te kennen geeft, dat, zijns inziens, de Commissie uit te veel heterogene bestanddeelen was zaêmgesteld, dan dat men daarvan iets goeds zou kunnen verwachten. — Voorbarig ten minste vinden wij deze oordeelvelling. Wij willen des schrijvers aanmerking, dat *alle* standen daarin hadden behooren vertegenwoordigd te worden, niet betwisten; van den anderen kant, durven wij van de bekwaamheid, regtschapenheid en onpartijdigheid der Heeren Prof. Hendriks, Alexander en Vrolik gerust verwachten, dat wenschelijke verbeteringen door hen zullen worden voorgestaan, en de invoering daarvan uit al hun vermogen bevorderd.

Doch, keeren wij tot het onderhavig Werkje weder. — Op Blz. 10 zegt de schrijver: «Doch, vraagt men, mogelijk, waarin is de reden dezer verachtering, zoo van het Apothekerswezen in het algemeen, als van het bestaan der Apothekers in het bijzonder, voornamelijk te zoeken? Wij antwoorden:

1°. In de minder doelmatige inrigting der Geneeskundige Commissiën, en

2°. In het te groot aantal van Artsenijmengers.

Voor wat het eerste betreft, treedt de Schr., op Blz. 11 en volg. in beschouwingen, die ieders aandacht bijzonder verdienen, en waardoor bij getoond heeft, de kwaal, waaraan die inrigting laboreert, grondig te kennen. De juistheid zijner aanmerkingen zoude, op menige plaats, helaas! maar al te goed kunnen worden bewezen.

Ook in het groot aantal Apothekers vindt de Schr. een gewigtigen grond voor de verachtering, vooral van het bestaan des Apothekers. Hij haalt te dien einde de Provincie Overijssel aan, waarin, volgens de telling van 1830, 178,895 zielen gevonden worden, en waaronder 32 eigenlijke Apothekers waren, hetgeen 1 Apoth. op ruim 5,900 zielen uitmaakt; maar, behalve deze zijn er aldaar nog 23 Medecinæ Doctoren en 24 Heelmeesters, die insgelijks Geneesmiddelen afleveren, zoodat hierdoor het getal van 1 op ruim 5900, tot 1 op slechts ruim 2260 verminderd. Ook in Noord-Braband is het getal der Apothekers in de laatste jaren verbazend toegenomen. Men beschouwe slechts 's Hertogenbosch, waar men voor 25 jaren maar 5 Apothekers aantrof, en nu is dit getal bij eene bevolking van 19,013 zielen (buiten 't Garnizoen) reeds tot 14 vermeerderd. Men weet, dat men in 't naburige Duitschland een vast getal Apothekers voor elke plaats, naar de zielen berekend, heeft bepaald. De gewone maatstaf, dien men daar neemt, is zoo als b. v. te Berlijn 1 Apotheker op 7000 zielen, terwijl men in den *Pruissischen Staats-Almanak* (1837) aantreft, dat er zich in Mecklenburg-Schwerin, bij eene bevolking van 467,000 zielen, 171 Doctoren, 92 Heelmeesters, 7 Tandmeesters, 50 Veeartsen en 58 Apothekers bevinden, hetgeen alzoo 1 Apotheker op 8051 inwoners geeft." Welk een verschil met ons Land!!

Om eene proeve van 's mans redeneertrant te geven, laten wij hier volgen, wat wij op bl. 30 aantreffen, onder de rubriek: Over de vermindering van het personeel der thans gewettigde Artsenijmengers:

» Wij hebben (zegt de S.) boven reeds doen zien, dat het leven van den lijder, menschelijker wijze gesproken, niet slechts in de hand des Geneesheers, maar ook in die van den Apotheker ligt, daar het wel slagen des eersten mede afhankelijk is van de deugdelijkheid en de juiste toebereiding der Geneesmiddelen. Maar hoe geheel in tweestrijd met deze stelling brengt ons Art. 7 der *Wet op de uitoefening der Geneeskunde*, van den 12. Maart 1818, waarin gezegd wordt, dat het Examen van den Plattelands-Heelmeester zich ook bepalen moet tot op slechts de EERSTE BEGINSELEN *der Artsenijmengkunde*. — Eene volledige kennis van de toebereiding der Geneesmiddelen schijnt derhalve geen uitsluitend vereischte te zijn, om dezelve naar behooren te vervaardigen. Maar, waartoe deze kennis dan zoo volledig, zelfs tot in hare minste bijzonderheden toe, van den Apotheker gevorderd? Of behoeven mogelijk de lijders ten Platten Lande minder goed bereide medicijnen dan die in Steden? Waarlijk, men zou zulks schier even goed kunnen gelooven, als men tevens bijna zou kunnen aannemen, dat de bewoners van sommige dorpen eene minder grondige Geneeskundige behandeling in het algemeen vereischen, dan die van andere, zoodra men zich herinnert, hoe enkele Plattelands-Heelmeesters, *uithoofde hunner geringe Geneeskundige kennis*, een bepaald dorp wordt aangewezen, buiten welks kring zij geene praktijk mogen uitoefenen, door welk plaatselijk admitteren toch schijnbaar wordt te kennen gegeven, dat de landbewoners, wien men zoodanigen Geneesheer toevoegt, of eene minder grondige Geneeskundige kennis vorderen, of dat men aan hun leven en hunne gezondheid eene mindere waarde hecht. —

» Geen dezer beide gevolgen echter, met hoeveel grond van waarschijnlijkheid ook uit het plaatselijk admitteren af te leiden, mag als geldig aangenomen worden; en, even zoo is het ook ten aanzien van de mindere behoefte der landlieden aan zorgvuldig bereide Geneesmiddelen. — Neen, landman en stedeling, armen en rijken, hebben ten deze dezelfde behoefte! — De ondervinding evenwel leert het, dat vele Genees- en Heelkundigen ten Platten Lande, van deze voor hen gunstige, doch voor hunne lijders maar al te dikwerf hoogst ongunstige wetsbepaling gebruik maken, daar de gebrekkige kennis van velen hunner, ten aanzien zoo der waarde van de enkelvoudige en zamengestelde ligchamen in 't algemeen, als van de toebereiding derzelve in het bijzonder, hiervan ten duidelijksten bewijze strekt.

» Maar de ondervinding leert ons meer: zij leert ons tevens, dat menig Geneeskundige ten Platten Lande, schoon hem ook de uitoefening der Artsenijmengkunde op zich-zelve vrij goed ware toevertrouwd, juist in zijne betrekking, ter bare behoorlijke uitoefening eene belangrijke hinderpaal vindt. Immers, is het te verwonderen, dat de Geneesheer, die dagelijks verscheiden uren achtereen, dikwerf te voet, op weg is, om zijne patienten te bezoeken, bij zijne thuiskomst zich te vermoeid gevoelt, om de vele recepten, die hij alsdan heeft voor te schrijven, alle met de gevorderde naauwkeurigheid klaar te maken? Men zegge niet, dat hij daarvoor een bediende heeft; want wat zijn dezen — wij zeggen niet bij allen, maar toch bij sommigen — voor zaakkundigen? Velen hunner hebben meer aanspraak op den naam van Stal- en Huisknecht, dan op dien van Apothekers-Bediende. Ja, menig jong mensch uit den boerenstand, zonder eenige voorbereiding in het vak, als leerling aangenomen zijnde, — schoon hij niet zelden bij de Commissie slechts als loopjongen werd opgegeven — wordt reeds na korten tijd het gereedmaken der recepten, ja, het beheer schier der gansche winkel toevertrouwd!

„En bij dit alles komt nog iets, dat opmerking verdient. — Reeds behoeven de Plattelands-Geneesheeren, insgelijks volgens de Wet, een veel kleiner aantal Geneesmiddelen er op na te houden, dan de Apothekers in de Steden, even alsof die, welke bij hun niet vereischt worden, op het zachtst genomen, *Geneesmiddelen van weelde* zijn, die wel in eene Stad, doch nimmer op het Land kunnen voorkomen; maar, bovendien hoe geheel onopgemerkt kunnen zij, zoo hun eenig Geneesmiddel ontbreekt, *quid pro quo* voorschrijven, terwijl de Apotheker zoo hij *quid pro quo* aflevert, al ware de verwisseling nog zoo onschuldig, strafbaar is.

»Wanneer wij nu bij dit een en ander blijven stilstaan en opmerken, hoe van den Apotheker eene *volledige* kennis, van een Genees- en Heelkundige ten Platten Lande slechts die *der eerste beginselen* van de Artsenijmengkunde gevorderd wordt; wanneer het niet kan ontkend worden, dat verre weg de meeste Apothekers een kundigen Bediende in hunnen winkel hebben, terwijl vele Geneeskundigen ten Platten Lande het gereedmaken der recepten aan onervaren jonge lieden toevertrouwen; en, wanneer wij dan hierbij nog in aanmerking nemen, hoeveel meer artikelen, die schier nimmer voorgeschreven en waarvan er vele 's jaarlijks als krachteloos moeten weggeworpen worden, de Apotheker boven de Geneesheeren ten Platten Lande verpligt is, er op na te houden, -- gewis, dan valt het minder doelmatige van het afleveren van Geneesmiddelen door de Platte Lands-Genees en Heelkundigen duidelijk in het oog.

«Maar, niet alleen het minder doelmatige, zelfs het minder billijke hiervan, zal men moeten erkennen, zoodra men de vele voordeelen berekent, die de Geneeskundige ten Platten Lande — gewoonlijk veel meer dan in eene Stad(en de reden hiervan behoeven wij niet nader te ontwikkelen) van dit afleveren van Geneesmiddelen trekt, en dan hierbij in aanmerking neemt, dat deze voordeelen voor hem ontstaan door de uitoefening van een vak, dat bij zelf, gewoonlijk uit eergevoel,— te meer daar hij er alleen de eerste beginselen van behoeft te kennen— slechts als bijvak wil beschouwd hebben; terwijl hij den Apotheker, wiens eenig bestaan het moet uitmaken, maar die ook eene hoogere waarde aan deze zijne maatschappelijke betrekking hechten mag, daar zij van hem eene *volledige* Artsenijmengkundige kennis vordert, in zijne betrekking zeer benadeelt. — Ja, beschouwen wij de zaak zoo als zij werkelijk is: het kan niet ontkend worden, dat de Geneesheeren ten Platten Lande, zoo zij kundig zijn, alleen in hunne Visites een fatsoenlijk bestaan vinden; terwijl bovendien de levenswijze ten Platten Lande in het algemeen veel onkostbaarder is, dan die in de Steden. — Dat men toch billijk zij!— De ondervinding leert, dat menig Doctor en Heelmeester ten Platten Lande betrekkelijk rijk wordt, terwijl menig Apotheker in de Stad, juist hierdoor, steeds meer en meer teruggaat. Waarlijk, elk onbevooroordeelde moet het onbillijk vinden, dat menig Doctor, die van zijne praktijk alleen bestaan kan, door het tevens afleveren van Geneesmiddelen, zoovele Apothekers, die alleen van hunne Apotheek moeten leven, grootelijks benadeelt, en dat de Platte-Lands Heelmeester, die, uithoofde zijner geringe kennis, slechts plaatselijk werd geadmitteerd, — ofschoon hem dan ook het leven van ongeveer 4000 zielen werd toevertrouwd,— menig, voor zijn vak geheel en al berekend, Apotheker een groot gedeelte van zijn bestaan ontneemt.

Dit nu zoo zijnde, dan zal de waarde van het Apothekerswezen in het algemeen moeten rijzen, en tevens het bestaan van den Apotheker in het bijzonder verbeterd worden, indien de bepaling aangaande het afleveren van Geneesmiddelen door Doctoren en Heelmeesters ten Platten Lande, zoodanig werd gewijzigd, dat:

a.) hun de bevoegdheid tot genoemde aflevering ontzegd werd, op alle plaatsen, waar, of in welker nader te bepalen omtrek, een Apotheker reeds werkelijk zich bevindt;

b.) dat zij, bij opvolgende neêrzetting van een Apotheker, op eene plaats, waar zich vroeger geen Apotheker bevond, en waar hun derhalve de bevoegdheid tot aflevering van Geneesmiddelen vergund was, deze bevoegdheid, gedurende een jaar, van af den dag, dat de Apotheker aldaar zijn winkel geopend heeft, blijven behouden, doch

dezelve na dezen tijd als vervallen moet beschouwd worden; en eindelijk

c.) dat de Apotheken ten Platten Lande, zoowel die van eenen Doctor en Heelmeester, als van den eigenlijken Apotheker, even zoo moeten ingerigt en aan dezelfde Wetsbepaling behooren onderworpen te zijn, als die in de Steden.

Schoon nu dit ons voorstel — wij twijfelen er niet aan — in vele Doctoren en Heelmeesters ten Platten Lande hevige bestrijders vinden zal, zoo is het echter niet te ontkennen, dat, bij eene dusdanige wijziging, ook ten Platten Lande allerlei soorten van recepten met de vereischte naauwkeurigheid zouden kunnen worden gereed gemaakt en tevens menig Apotheker, die thans ten Platten Lande geëtablisseerd is, maar er geen genoegzaam bestaan vindt, omdat de aldaar practiserende Geneesheer, insgelijks medicijnen aflevert, een voldoend bestaan zou kunnen verkrijgen, ja, zelfs menig kundig Apotheker, die thans in de Stad, wegens de te groote concurrentie, een allerschraalst inkomen heeft, zich op dit of dat dorp zou kunnen vestigen; en, terwijl hij alzoo, door zijn vertrek, zijne terugblijvende kunstbroeders altijd eenig voordeel aanbragt, zich-zelven een ruimer bestaan kunnen verschaffen. Maar bovendien, — en wij rekenen het van belang, er ook dit bij te voegen, teneinde ons aangaande dit ons voorstel geheel te regtvaardigen — wij zijn de eenigen niet, die de hier boven opgegeven wijziging doelmatig en zelfs billijk vinden; neen, het door ons ten deze geuit gevoelen is slechts de weêrklank van dat, hetwelk de in November 1828, te 's Bosch, op last des Gouvernements, vergaderd geweest zijnde Geneeskundige Commissie, *met algemeene stemmen*, aangenomen heeft; terwijl wij in de hooge waarde dezer Commissie, voor zoo ver zij namelijk [als onder anderen bestaande uit de *Presidenten* van *al* de *Provinciale Commissiën*] met den ganschen omvang van den Geneeskundigen dienst, meer dan iemand anders, bekend was, en dus met de grootste juistheid over deszelfs algemeene en bijzondere belangen kon oordeelen, eenen grooten steun vinden voor de waarheid onzer stelling." —

Wij wenschen dit Werkje in veler handen, en hopen, dat op de daarin voorkomende wenken zal worden acht gegeven. Wij hebben reeds voor jaren een' onzer meest geachte Vertegenwoordigers, de Heer Luyben in 's Lands vergaderzaal op de herziening onzer Geneeskundige Wetten hooren aandringen; reeds toen wees Zijn Ed. Mog. naar onderscheiden in de Provinciën fraai gelegen Dorpen, waar den Apotheker een fatsoenlijk bestaan zou te wachten zijn. — Door dus ook het belang van den APOTHEKERS-STAND te behartigen, zal de Commissie, wij durven zulks gerust verzekeren, de erkentenis van alle weldenkenden inoogsten.

X.

KUNST.

Dezer dagen lazen wij in het *Handelsblad*, dat onze geachte Landgenoot de Heer Beeldhouwer van de Ven, uit *Rome*, sedert kort bij zijne Familie te *'s Bosch* aangekomen, ook *Rotterdam* bezocht had. Men uitte daarbij den wensch, dat deze hoogverdienstelijke Kunstenaar, wiens lof door den *Précurseur* van den 1. dezer nog zoo billijk vermeld was geworden, ook zijne kunstschattende medeburgers iets van zijn geniewerk ter beschouwing en bewondering mogt voorstellen. Ons met dien wensch vereenigende,*) laten wij hier volgen, wat de *Précurseur* (van Antwerpen) te dien aanzien heeft gezegd:

„De twee Beeldhouwwerken, die, sedert laatstleden Zondag, in het Museum te dezer stede zijn ten toongesteld, trekken de aandacht van alle kunstenaars en liefhebbers tot zich. Deze kunstgewrochten zijn van den, in 1830 bij den grooten Prijskamp bekroonden Heer van der Ven, den Schepper van den *Philoctetes*, in wiens bezit wij ons reeds zestien jaren verheugen, terwijl de Beitelaar van dit uitmuntend Beeld thans te *Rome* in zijne Kunst eene hooge onderscheiding geniet.

„Het eerste der thans door ons bedoelde Marmerwerken is een *Ecce Homo*, vol gevoel, en waarvan de uitdrukking den geest der Godheid, door de menschelijke vormen heen, luide spreken doet. Ja, zóó moet de Hemelsche Lijder zijn geweest, op den oogenblik, dat hij het zegel drukken ging op het groote liefdewerk, tot welks volbrenging Hij onder ons verschenen was.

„Hulde aan de verheven talenten des Meesters, die hier, in dit werk, zoo duidelijk heeft getoond, tot welk eene hoogte hij het bragt in het begrip van den gewijden stijl, uitgedrukt door middel van den beitel.

„Doch, het hoofdwerk van den Heer van der Ven is de Eva, op den oogenblik, dat de Booze haar de verboden vrucht aanbiedt. Ligtelijk bespeurt men op het gelaat onzer algemeene Moeder dat zij reeds niet meer het volop smaakt der genoegten van het gelukzalig Eden. Hare ziel houdt zich integendeel schier onverdeeld bezig met de verleidelijke beloften des Satans, doch tevens toch ook vermengd met vreeze voor de straf des Scheppers, die hare ongehoorzaamheid streng zal weten te bezoeken. Zij weifelt, zij aarzelt: — de Kunstenaar heeft ons hier doen tegenwoordig zijn bij de laatste oogenblikken der onschuld.

„In het Eva'sbeeld ligt dat alles opgesloten, wat het Dichterlijk gevoel er zich van voorstellen kan. Kracht en adeldom kenmerken het edelste gewrocht des Scheppers, de oorspronkelijke Vrouw de Stammoeder des menschdoms; weelderigheid van vormen, getemperd door de bevalligste, teederste onnoozelheid, met al den luister en glans, haar door de hand Gods zelve bedeeld. De Kunstenaar heeft dit zijn Werk in een gelukkig oogenblik aangevangen, en onder dienzelfden indruk voltooid; het is, om zoo te zeggen, als uit éénen adem afgewerkt. In deze Eva vindt men al de ongekunsteldheid, de kracht, het grootsche en levendige vereenigd, waardoor Michel-Angelo heeft uitgeblonken, tegelijk gepaard met die bevallige, teedere, dichterlijke schoonheid, waardoor Raphaels penseel zich van alle andere zoozeer onderscheidde.

„Nog moeten wij hierbij opmerken, dat het onderwerp, door den Heer van der Ven gekozen, nieuw en vol leering is; het wijst op 't gevaar, om aan de verleiding het oor te leenen, en wij brengen alzoo dubbel onze hulde aan den Kunstenaar, die, met zooveel gevoel en zooveel poezij, des Bijbels eerste bladzijde aanschouwelijk-roerend, treffend-verheven heeft weten voor te stellen, en, naast zijne Eva, — het Beeld van den Val en der Slavernij, — ons hier in den *Ecce Homo*, het Beeld der Herstelling en Verlossing, schitterend van waarheid en beteekenis, heeft uitgedrukt en vertoond.

*) Reeds is die wensch verhoord: het *Journal de la Haye* van den 17. dezer kondigt aan, dat de Heer van der Ven te 's Gravenhage, in het Paleis der Schoone Kunsten, aan den Boschkant, zijne EVA heeft ten toon gesteld, tegen 25. centen toegang, ten voordeele der Armen van de Residentie Gezegd *Journal* belooft op dit Meesterstuk van Beeldhouwkunst nader terug te zullen komen.

ADVERTENTIEN.

** Heden overleed alhier ten huize van J. HEIJMANS, in den gezegenden ouderdom van ruim 95 jaren MATHIJS WESSELS, 70 jaren heeft hij als voorlezer dezer gemeente en wel tot, October Jl. de Israelitische Godsdienstige Kerkelijke formaliteiten verrigt. Wij betreuren in hem een braaf Ledemaat en zijn gedachtenis zal bij ons allen in zegening blijven.

Namens de Israelitische Gemeente,
H. J. HARTOG, Kerkmeester.

Waalwijk,
20 December 1841.

*** Men verlangt tegen 1. Februarij 1842, of vroeger een bekwaam BROODBAKKERS-KNECHT, van goed gedrag, en van de Roomsch Katholijke Godsdienst. Men Adressere zich in persoon of met franco brieven onder Letter J bij den Boekhandelaar A. J. ZOUTMAAT VORSTMAN te *Bergen-op-Zoom*.

Theatre Optique

OF SCHILDER- EN WERKTUIGKUNDIG
SCHOUWTOONEEL,
onder de Directie van den Heer
J. ELLEMBERG.
aanvang ten 7 ure.

Tot sluiting van het Theater.
Buitengewone Voorstelling,

No. 1. Het Eiland St. Helena.(van binnen te zien)
» 2. Het IJselmondsche Veer, tusschen *Dordrecht* en *Rotterdam*.
» 3. Het Bosch bij Arnhem, bij het opkomen der Zon.
» 4. Het Dorp Voorschoten, een Hollandsch Wintergezigt.
» 5, De Stad Heidelberg, bij ondergaande Zon.

Tot Slot
De Brand in eene Kerk in Rusland.

De Directeur heeft alles aangewend om zijn Lokaal te verwarmen en het geëerd publiek alle gemakken te verschaffen. De plaatsen kunnen besproken worden van 's morgens 10 tot 's namiddags 3 ure aan het Bureau der Tent.

Prijzen der plaatsen. 1. Rang 75 cents. 2. Rang 50 cents. 3. Rang 25 cents. 12 kaartjes te gelijk nemende, zullen vóór *f* 7 verkrijgbaar zijn bij D. A. A. DE ROOY.

GRANENMARKT.

Te AMSTERDAM, van Maandag 20 December.

Tarwe aan consumtie met goeden handel; 129 p. j. en n. witb. Pools. *f* 390: 128 p. j. b. Pools *f* 380, 132 p. o. Rijn *f* 370; 128 p. j. Zeeuwsche *f* 340: 123, 126 p. n. dito *f* 303, 320; 132 p. j. Limb. *f* 358: 123 p. p. o. Vries. *f* 350; 129 p. j. en n. b. Pools *f* 353; 131 p. Kub. *f* 355: 115 p. j. Gron. *f* 258: 127 p. o. en n. Limb. *f* 335, 129 p. o. Rijn *f* 365.

Rogge tot vorige prijzen, met goede handel: merendeels bij partij is verkocht, 119 p. Stet. *f* 210, 120 p. Saal *f* 212, 118 p. Riga *f* 200, 116 p. o. gedr. *f* 188, 116 p. j. Drents. *f* 195, 119 p. o. Pomm. *f* 207, 120 p. o. Rhijn *f* 210, 122 p. j. en n dito *f* 210, 121 p. Pruiss. *f* 218, 119 p. j. en n. Rhijn *f* 198.

Garst stil; 97 p. n. fijne Deensch. *f* 125.

Haver prijshoudend, 85 p. n, dikke *f* 97, 79 p. n. fijne *f* 91.

Boekweit, op het water, niet aan den zolder aan benoodigden hooger verkocht: 126 p. Mechelsche *f* 235.

Koolzaad 1 p. vl. hooger, Kromh. 86 p. vl., Deensch 83 p. vl. Gron 82 p. vl.

Lijnzaad in een doen, 104 p. Koningsb. *f* 240, 106, 107 p. dito *f* 225, 104 p. Riga *f* 300.

Raapolie dadelijk iets aangenamer, op levering zeer willig: per 6|w, *f* $8\frac{1}{2}$. Vlieg. *f* 57 a $\frac{1}{2}$, Mei *f* 52 a $\frac{1}{2}$. Sept. *f* $47\frac{1}{2}$ a $\frac{3}{4}$, Oct. *f* 47 a $\frac{1}{2}$.

Lijnolie pr. 6|w. *f* $38\frac{1}{2}$, Vlieg. *f* 37 a $\frac{1}{2}$. Hennepolie per 6|w. *f* $47\frac{1}{2}$, Vlieg. *f* 46.

Raapkoeken *f* 85 a 90. Lijnkoeken *f* $9\frac{1}{2}$ a 12.

EINDHOVEN, den 21 December 1841.

De prijzen der Granen zijn heden alhier gewees

Rogge	*f* 6,20
Boekweit.	- 5,40
Haver	- 2,60
Het Ned. pond Boter	- 0,58
Het » » Roggenbrood . . .	- 0,$8\frac{1}{2}$

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De belgische fondsen van den 21 December, 1841.

De $2\frac{1}{2}$ pCt $52\frac{3}{4}$. de 5 pCt $101\frac{5}{8}$. de 4 pCt $92\frac{1}{2}$. de 3 pCt $71\frac{1}{2}$ de 4 pCt. 97 Ard. $21\frac{3}{4}$. Rome Emp. de 1824 $67\frac{1}{4}$ Rome 1832 $102\frac{1}{2}$

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Maandag 20 December $4\frac{1}{2}$ Ure.

W. S. $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$. W. S. 5 pCt. $99\frac{13}{16}$. Rente bilj. *f* $25\frac{7}{16}$. Synd, $4\frac{1}{2}$ pCt 91, $90\frac{15}{16}$, Synd. $3\frac{1}{2}$ pCt 76. Handelm. $155\frac{3}{4}$ $\frac{1}{4}$. O. I. 5 pCt. $97\frac{1}{2}$. Rijn Haarl. 80. Rijn Rotterd. $79\frac{3}{4}$ $80\frac{3}{4}$. Ard. 86 p. st. $21\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$. Afl. Coupon $20\frac{1}{2}$. Oude Russen $106\frac{3}{8}$. Oude Russen 4 pCt. [illegible] Metalliek $105\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$.

Ter Courantdrukk. van D. A. A. DE ROOY, te 's Bosch